V E N D I M
Nr.32, datë 24.11.2003

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Fehmi Abdiu	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Zija Vuci	Anëtar i	“	“
Gjergj Sauli	Anëtar i	“	“
Kristofor Peçi	Anëtar i	“	“
Kujtim Puto	Anëtar i	“	“
Petrit Plloçi	Anëtar i	“	“
Xhezair Zaganjori	Anëtar i	“	“
Sokol Sadushi	Anëtar i	“	“
Alfred Karamuço	Anëtar i	“	“

me sekretare Arbenka Lalica, në datë 18.7.2003, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.32 Akti që i përket:

KËRKUES: GJYKATA E RRETHIT GJYQËSOR LUSHNJË

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

1. KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, përfaqësuar nga zotërinjtë Ilir Shurdhi e Gëzim Vleshnja, me autorizim.

2. KËSHILLI I MINISTRAVE I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, në mungesë.

3. DREJTORIA E POLICISË NDËRTIMORE FIER, përfaqësuar nga zoti Alfred Kola, me autorizim.

4. KËSHILLI I RREGULLIMIT TË TERRITORIT PRANË BASHKISË LUSHNJË, në mungesë.

5. ABDYL KORRESHI

6. BEDRI QORI E DRITAN CAKA, gjyqtarë në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Lushnjë.

OBJEKTI: Shfuqizimi si antikushtetues i nenit 134 të ligjit nr.8485, datë 12.5.1999 “Kodi i Procedurave Administrative” dhe nenit 83 të ligjit nr.8405, datë 17.9.1998 “Për urbanistikën”.

Në kërkesë parashtrohen këto shkaqe për shfuqizimin e tyre:

- Dispozitat e kundërshtuara i heqin pushtetit gjyqësor të drejtën kushtetuese për të kontrolluar veprimtarinë administrative.
- Pezullimi i aktit administrativ lidhet me mbrojtjen efektive të të drejtave të njeriut.
- Preken dispozitat kushtetuese, si dhe protokolli shtesë i Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut lidhur me cenimin e pronës private.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Alfred Karamuço, përfaqësuesit e palëve dhe bisedoi çështjen në tërësi,

VËREN:

Ligji nr.8485, datë 12.5.1999 “Kodi i Procedurave Administrative të Republikës së Shqipërisë”, në nenin 134 parashikon: "Asnjë urdhër administrativ ose vendim gjyqësor nuk mund të ndalojë ekzekutimin e akteve administrative, pavarësisht nga dispozitat ligjore për pezullimin e fuqisë së akteve”.

Kurse ligji nr.8405, datë 17.9.1998 “Për urbanistikën” në nenin 83 parashikon: “Ankimi në gjykatë kundër vendimeve të KRRT-ve, të organeve të Policisë Ndërtimore dhe të atyre të vënies së gjobave nuk pezullon ekzekutimin e tyre. Në rast se në bazë të vendimit përfundimtar të formës së prerë të gjykatës vendoset pranimi i padisë ose i ankimit, i dëmtuari ka të drejtë të kërkojë nga organi

që ka dhënë vendimin, shpërblimin për dëmin e shkaktuar".

Të dyja këto dispozita të marra veçmas apo në lidhje me dispozitat e tjera të ligjeve përkatëse kanë të bëjnë me raportet midis organeve ekzekutive e atyre gjyqësore në fushën e akteve administrative.

Organet ekzekutive dhe administrative, në funksion të zbatimit të detyrave të tyre kushtetuese e ligjore kryejnë një veprimtari të gjerë e të shumanshme, si dhe një sërë veprimesh teknike, materiale e organizative.

Në këtë veprimtari me spektër të gjerë këto organe janë të pavaruara, pavarësi që garantohet nga Kushtetuta dhe ligji.

Në kryerjen e kësaj veprimtarie, organet e administratës janë në kontakt të vazhdueshëm e të përditshëm me individin, duke garantuar e plotësuar të drejtat e tij e duke siguruar njëkohësisht edhe përmbushjen prej tij të detyrimeve. Duke qenë se në fushën e veprimtarisë administrative realizohet kontakti më i shpeshtë e më i madh i shtetit me individin, është pikërisht kjo fushë që potencialisht përbën terrenin më të gjerë ku veprime e akte cenojnë interesat e ligjshme të qytetarëve.

Në bazë të nenit 15 të Kushtetutës së Republikës të Shqipërisë, janë të drejtat dhe liritë themelore ato elemente thelbësore që qëndrojnë në themel të të gjithë rendit juridik e që, për pasojë, diktojnë nevojën e kontrollit ndaj veprimtarisë së organeve të administratës. Dhe është pikërisht Kushtetuta, e cila në nenin 42/2 të saj garanton ndërhyrjen e pushtetit gjyqësor për të mbrojtur të drejtat, liritë dhe interesat kushtetuese dhe ligjore të individit.

Në një sërë dispozitash ligjore gjen të konkretizuar mundësinë e ndërhyrjes së pushtetit gjyqësor në mbrojtje të të drejtave e interesave të individit nga aktet e paligjshme apo të parregullta të administratës shtetërore, ku vendin kryesor e zë Kodi i Procedurës Civile, i cili në nenet 324-333 përmban kriteret e rregullat e shqyrtimit gjyqësor të këtyre akteve, duke pasur edhe përjashtimet përkatëse. Po kështu, në vetë Kodin e Procedurave Administrative (neni 18) është pranuar parimi i kontrollit gjyqësor të akteve administrative.

Në këtë aspekt, Gjykata Kushtetuese konstaton se kontrolli gjyqësor ndaj akteve me karakter administrativ, duke qenë shprehje e parimit të kontrollit dhe balancimit të pushteteve e duke qëndruar në themel të pavarësisë së organeve, ka ndryshime thelbësore nga kontrolli administrativ që kryhet në rrugë hierarkike apo nga organe të krijuara posaçërisht. Dallimet qëndrojnë, krahas të tjerave, në rrafshin procedural, në kuptim që gjykatat në kontrollin e këtyre akteve respektojnë rregullat procedurale të parashikuara nga Kodi i Procedurës Civile. Ato nuk mund të interferojnë e as të adaptojnë procedura administrative. Ndër rregullat procedurale, rëndësi paraqet pezullimi i aktit objekt shqyrtimi nga gjykatat si një mundësi procedurale për të mënjanuar krijimin e pasojave negative nga një akt i kontestuar për kundërligjshmëri.

Pezullimi i aktit administrativ si një veprim procedural gjyqësor kushtëzohet nga një sërë elementesh që e bëjnë atë të dallueshëm nga pezullimi, si pasojë e ankimit administrativ. Në mënyrë të përmbledhur këto elemente janë: ngritja e padisë për shfuqizimin e aktit administrativ, akti administrativ duhet të jetë objekt shqyrtimi në referim të neneve 324-326 të Kodit të Procedurës Civile; në padi veç saj të jetë kërkuar shprehimisht pezullimi i zbatimit të aktit; të ekzistojnë argumente bindëse për gjykatën se zbatimi i aktit mund të shkaktojë pasoja të pariparueshme ose vështirësisht të riparueshme me rastin e një vendimi eventual që do të shfuqizonte aktin dhe, së fundi, vendimi gjyqësor për pezullim duhet të arsyetohet.

Duke analizuar dy dispozitat e kontestuara në kërkesë, në rrafshin e përfundimeve të arritura më lart, Gjykata Kushtetuese konstaton:

1. Neni 83 i ligjit nr.8405, datë 17.9.1998 "Për urbanistikën" nuk vjen ndesh me Kushtetutën. Sipas nenit 18 të Kodit të Procedurave Administrative, veprimtaria administrative i nënshtrohet kontrollit administrativ dhe kontrollit gjyqësor, në përputhje me dispozitat e Kodit të Procedurës Civile.

Sipas nenit 130 pika 2 të Kodit të Procedurave Administrative, aktet administrative mund të pezullohen edhe nga gjykata, sipas rregullave të parashikuara në Kodin e Procedurës Civile (kreu "Për gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative").

Sikundër kuptohet nga përmbajtja e këtyre dy dispozitave të Kodit të Procedurave Administrative, jo vetëm që nuk përjashtohet kontrolli gjyqësor mbi veprimtarinë administrative (sikundër pretendohet në kërkesë), por as kufizohet gjykata në të drejtën e saj për pezullimin e akteve administrative, përderisa veprojnë rregullat e Kodit të Procedurës Civile.

Në nenin 83 të ligjit "Për urbanistikën" thuhet se ankimi në gjykatë kundër veprimeve të KKRT-së të organeve të Policisë Ndërtimore dhe të atyre të vënies së gjobave, nuk pezullon ekzekutimin e tyre. Kjo do të thotë që vetëm paraqitja e ankimit në gjykatë për këto vendime nuk shkakton automatikisht pezullimin e tyre. Por, kur pala e interesuar kërkon njëkohësisht edhe pezullimin e këtyre akteve, atëherë gjykata nuk ka asnjë pengesë që kur janë kushtet e nenit 329 të Kodit të Procedurës Civile të vendosë pezullimin e aktit të nxjerrë nga këto organe. I parë problemi në këtë këndvështrim, dispozita e nenit 83 të ligjit "Për urbanistikën" nuk e cenon kontrollin administrativ të gjykatës mbi veprimtarinë administrative dhe as është në kundërshtim me nenin 329 të Kodit të Procedurës Civile. Për këto arsye, kjo dispozitë nuk ka karakter antikushtetues dhe si e tillë nuk duhet të shfuqizohet.

2. Neni 134 i ligjit nr.8485, datë 12.5.1999 "Kodi i Procedurave Administrative të Republikës së Shqipërisë" është antikushtetues e për rrjedhojë duhet të shfuqizohet.

- Së pari: Kodi ka për objekt përgjithësisht veprimtarinë e administratës publike e për pasojë rregullat e parashikuara nga ai nuk mund të shërbejnë për të interferuar në veprimtarinë e organeve që i përkasin pushtetit gjyqësor, duke cenuar në këtë mënyrë pavarësinë e tij të garantuar nga Kushtetuta.

- Së dyti: E drejta e pezullimit të aktit, objekt shqyrtimi gjyqësor, është një e drejtë që lidhet pazgjidhshmërisht me procesin e rregullt ligjor, parashikuar nga neni 42/1 i Kushtetutës. Të mënjanosh pezullimin si një prerogativë e natyrshme e organeve gjyqësore në ushtrimin e pushtetit të tyre do të thotë të pengohet realizimi i një procesi të rregullt në parametrat që kërkon dispozita e mësipërme kushtetuese, ashtu dhe neni 6 i Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut.

- Së treti: Mënjanimi në mënyrë arbitrare i kësaj kompetence të organeve gjyqësore në shqyrtimin e ankimeve ndaj ligjshmërisë së akteve të administratës publike vështirëson ose bën të pamundur efektivitetin e ankimit, kërkesë thelbësore që buron nga neni 13 i Konventës dhe nga neni 8 i Deklaratës Universale të të Drejtave të Njeriut.

- Së katërti: Dispozita, edhe përsa i përket ndalimit të pezullimit të aktit si pasojë e urdhrave administrastivë, krijon përplasje me dispozita të tjera të Kodit, duke shkaktuar moszbatimin e tyre e duke cenuar veprimtarinë e administratës publike që, në përgjithësi, në doktrinën e së drejtës kushtetuese është pranuar si jokushtetutshmëri. Kështu, ndërsa dispozita e atakuar përjashton pezullimin në rrugë administrative të aktit me karakter administrativ, neni 131 i Kodit parashikon kompetencën pezulluese të organeve të larta që kanë të drejtë të shfuqizojnë aktet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në bazë të nenit 131 të Kushtetutës, si dhe neneve 49-51 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", me shumicë votash

V E N D O S I:

- Shfuqizimin si antikushtetues të nenit 134 të ligjit nr.8485, datë 12.5.1999 "Kodi i Procedurave Administrative".

- Rrëzimin e kërkesës lidhur me kushtetutshmërinë e nenit 83 të ligjit nr.8405, datë 17.9.1998 "Për urbanistikën".

- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.